

Số: /KH-UBND

Nam Định, ngày tháng 5 năm 2022

KẾ HOẠCH

Chuyển đổi cơ cấu cây trồng trên đất trồng lúa năm 2022

Thực hiện Quyết định số 1625/QĐ-BNN-TT ngày 09/5/2022 của Bộ Nông nghiệp và PTNT về việc ban hành Kế hoạch chuyển đổi cơ cấu cây trồng trên đất trồng lúa toàn quốc năm 2022, UBND tỉnh ban hành Kế hoạch cụ thể như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU VÀ NGUYÊN TẮC CHUYỂN ĐỔI

1. Mục đích

- Chuyển đổi cơ cấu cây trồng trên đất trồng lúa sang trồng cây hàng năm, cây lâu năm hoặc trồng lúa kết hợp nuôi trồng thủy sản nhằm khai thác tốt những tiềm năng lợi thế đất đai, điều kiện tự nhiên, lao động của địa phương, tạo việc làm, nâng cao thu nhập, đời sống người dân nông thôn.

- Tổ chức lại sản xuất nông nghiệp ở các vùng, hình thành các vùng chuyên canh sản xuất cây ăn quả, rau củ quả và nuôi trồng thủy sản với khối lượng sản phẩm lớn, chất lượng, đáp ứng yêu cầu thị trường và hướng tới nâng cao hiệu quả kinh tế phục vụ cơ cấu lại ngành Nông nghiệp, xây dựng thương hiệu sản phẩm nông sản sạch tỉnh Nam Định.

2. Yêu cầu

- Chuyển đổi cơ cấu cây trồng trên đất trồng lúa phải tuân thủ các quy định của pháp luật về quản lý đất đai; kế hoạch chuyển đổi cơ cấu cây trồng trên đất trồng lúa được cấp có thẩm quyền phê duyệt; chuyển đổi đất lúa phải gắn liền với bảo vệ đất trồng lúa....

- Chuyển đổi cơ cấu cây trồng đảm bảo khai thác hiệu quả cơ sở hạ tầng sẵn có phục vụ sản xuất nông nghiệp của địa phương, đảm bảo có thể phục hồi lại hiện trạng ban đầu để trồng lúa trở lại khi cần thiết.

- Việc lựa chọn các đối tượng chuyển đổi phải bám sát nhu cầu thị trường, có lợi thế cạnh tranh; khai thác được lợi thế về đất đai, lợi thế về vị trí địa lý, tập quán và kỹ thuật canh tác của nông dân; sản phẩm có khả năng tiêu thụ tốt và ổn định.

- Chuyển đổi phải gắn liền với việc ứng dụng các tiến bộ khoa học công nghệ mới, phát triển ổn định, bền vững và có hiệu quả kinh tế cao.

- Nghiêm cấm làm nhà ở (kể cả lều, lán, nhà ở tạm, nhà trông coi) trên diện tích đất chuyển đổi cơ cấu cây trồng.

3. Nguyên tắc chuyển đổi

- Phù hợp với quy hoạch sử dụng đất của địa phương, nhu cầu thị trường, điều kiện nguồn nước và khí hậu; nghiêm cấm việc chuyển đổi ngoài quy hoạch và kế hoạch được cấp có thẩm quyền phê duyệt.

- Hình thành vùng sản xuất tập trung theo từng cây trồng gắn với đồn điền, đổi thửa, liên kết sản xuất theo chuỗi.

- Bảo đảm khai thác hiệu quả cơ sở hạ tầng sẵn có; phù hợp với quy hoạch và định hướng hoàn thiện cơ sở hạ tầng phục vụ sản xuất nông nghiệp của địa phương.

- Không làm mất đi các điều kiện để trồng lúa trở lại; không làm biến dạng mặt bằng; không gây ô nhiễm, thoái hóa đất trồng lúa; không làm hư hỏng công trình giao thông, công trình thủy lợi phục vụ trồng lúa.

- Việc chuyển đổi phải đảm bảo công khai, minh bạch đến các hộ dân và không ảnh hưởng đến sản xuất khu vực sản xuất lân cận.

- Chuyển đổi phải theo vùng, theo cánh đồng để hình thành các vùng sản xuất hàng hóa tập trung quy mô lớn (diện tích chuyển đổi từ 02 ha trở lên và phải đảm bảo khả năng mở rộng theo lộ trình). Khuyến khích các hộ nông dân tự đồn - đổi ruộng hoặc liên kết nhiều hộ thành diện tích lớn thuận lợi cho việc áp dụng cơ giới hóa các khâu canh tác, thu hoạch... đảm bảo hiệu quả kinh tế sau chuyển đổi.

- Đối với những diện tích nằm xen kẹt giữa các khu công nghiệp, làng nghề, không còn khả năng trồng lúa, phải khắc phục được tình trạng bỏ ruộng hoang và đem lại hiệu quả cho người sản xuất.

- Chuyển đổi sang trồng lúa kết hợp với nuôi trồng thủy sản phải đánh giá kỹ chất lượng ruộng nuôi, nguồn nước và được sử dụng tối đa 20% diện tích đất trồng lúa để hạ thấp mặt bằng nuôi trồng thủy sản với độ sâu không quá 120 cm so với mặt ruộng.

- Khi cấp có thẩm quyền yêu cầu chuyển về trồng lúa, các hộ phải chấp hành, di chuyển cây trồng trên diện tích đang canh tác, không được đền bù và hoàn trả mặt bằng để trồng lúa.

- Đối với diện tích đất trồng lúa đã được chuyển đổi sang trồng cây hàng năm, cây lâu năm hoặc trồng lúa kết hợp nuôi trồng thủy sản theo quy định thì vẫn được thống kê là đất trồng lúa.

II. KẾ HOẠCH CHUYỂN ĐỔI CƠ CẤU CÂY TRỒNG TRÊN ĐẤT TRỒNG LÚA NĂM 2022

Tổng diện tích chuyển đổi đất trồng lúa sang cây hàng năm, cây lâu năm, trồng lúa kết hợp nuôi trồng thủy sản năm 2022: 3.682 ha (tính theo diện tích gieo trồng). Trong đó:

- Chuyển đổi sang trồng cây hàng năm: 1.571 ha;
- Chuyển đổi sang trồng cây lâu năm: 512 ha;

- Chuyển đổi sang trồng lúa kết hợp với nuôi trồng thủy sản: 1.087 ha.

(Diện tích chuyển đổi của các huyện, thành phố chi tiết tại Phụ lục kèm theo)

III. GIẢI PHÁP THỰC HIỆN

1. Giải pháp về tuyên truyền

- Tăng cường công tác tuyên truyền vận động, hướng dẫn thực hiện chủ trương chuyển đổi diện tích trồng lúa kém hiệu quả sang trồng các cây trồng khác có hiệu quả kinh tế cao hơn.

- Tuyên truyền, vận động người dân thay đổi tư duy, phương thức sản xuất từ quy mô hộ sang hình thức tổ hợp tác, hợp tác xã, liên kết sản xuất; lấy hiệu quả của sản xuất làm mục tiêu, sản xuất theo quy hoạch và yêu cầu của thị trường để tăng hiệu quả sản xuất.

2. Giải pháp về ứng dụng khoa học kỹ thuật

- Đẩy mạnh nghiên cứu ứng dụng các giống cây trồng mới có năng suất cao, chất lượng tốt chống chịu với sâu bệnh; ứng dụng các tiến bộ khoa học kỹ thuật, luân canh, xen canh... để nâng cao năng suất, chất lượng sản phẩm.

- Xác định cơ cấu cây trồng phù hợp với từng vùng chuyển đổi, từng chất đất, tập quán sản xuất cũng như nhu cầu của thị trường; tăng cường công tác đào tạo, tập huấn, chuyển giao ứng dụng các tiến bộ khoa học kỹ thuật mới vào sản xuất phù hợp với từng loại cây trồng.

3. Giải pháp về quản lý, tổ chức sản xuất

- Tăng cường công tác quản lý nhà nước về vật tư nông nghiệp, đảm bảo chất lượng cây giống và các loại vật tư thiết yếu phục vụ sản xuất; công tác xúc tiến thương mại, quảng bá và xây dựng thương hiệu cho sản phẩm, khuyến khích các doanh nghiệp, hợp tác xã tham gia tiêu thụ nông sản của tỉnh; công tác sơ chế, chế biến, sấy khô sản phẩm, gia công... để nâng cao chất lượng nông sản, tăng tỷ trọng hàng chế biến bằng công nghệ mới.

- Khuyến khích, tạo điều kiện để các doanh nghiệp, hợp tác xã đầu tư hỗ trợ nông dân, hướng dẫn kỹ thuật, hợp đồng thu mua, bao tiêu sản phẩm, thúc đẩy phát triển sản xuất hàng hóa.

- Tổ chức liên kết trong sản xuất, liên kết giữa nông dân với nông dân thành vùng hàng hoá; liên kết nông dân với doanh nghiệp để cung ứng vật tư, thu mua tiêu thụ sản phẩm.

4. Giải pháp về nguồn lực

- Tổ chức thực hiện tốt các chủ trương, chính sách hỗ trợ của Nhà nước trong sản xuất nông nghiệp.

- Huy động nguồn lực từ doanh nghiệp, hợp tác xã, tổ hợp tác, cá nhân và các nguồn vốn hợp pháp khác tham gia thực hiện chuyển đổi cơ cấu cây trồng.

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Sở Nông nghiệp và PTNT

- Chủ trì, phối hợp với các Sở, ngành liên quan kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện Kế hoạch trên địa bàn tỉnh.

- Hướng dẫn UBND các huyện, thành phố, các xã, thị trấn thực hiện chuyển đổi cơ cấu cây trồng theo đúng quy định.

- Phối hợp với UBND các huyện, thành phố tổ chức tập huấn, hướng dẫn các biện pháp kỹ thuật nâng cao năng suất, chất lượng những cây trồng chủ lực; giới thiệu kinh nghiệm các mô hình chuyển đổi cho hiệu quả cao.

- Phối hợp với Sở, ngành liên quan tổ chức các hội nghị kết nối cung cầu, hội chợ thương mại... tạo điều kiện thuận lợi tiêu thụ các loại nông sản cho nông dân.

- Hàng năm, tổng hợp kết quả chuyển đổi báo cáo UBND tỉnh, Bộ Nông nghiệp và PTNT theo quy định.

2. Sở Tài nguyên và Môi trường

- Phối hợp với Sở Nông nghiệp và PTNT đôn đốc, kiểm tra, giám sát việc thực hiện Kế hoạch trên địa bàn tỉnh.

- Hàng năm rà soát, thống kê chi tiết các loại đất cho phù hợp với quy định của pháp luật về đất đai.

3. Cục Thống kê

Phối hợp với Sở Nông nghiệp và PTNT cập nhật số liệu các loại cây trồng đã chuyển đổi để thống kê chính xác diện tích, năng suất, sản lượng, giá trị của sản xuất nông nghiệp.

4. UBND huyện, thành phố

- Phối hợp với Sở Nông nghiệp và PTNT triển khai thực hiện Kế hoạch và hướng dẫn UBND các xã, thị trấn thực hiện chuyển đổi cơ cấu cây trồng theo đúng quy định.

- Tiếp tục rà soát những diện tích chuyển đổi và xử lý kịp thời:

+ Những diện tích chuyển đổi phù hợp với quy hoạch, kế hoạch chuyển đổi, hướng dẫn các hộ gia đình làm đơn đề nghị và tổ chức thẩm định, phê duyệt theo quy định.

+ Những diện tích chuyển đổi theo vùng tập trung có quy mô lớn (vùng có diện tích từ 02 ha trở lên) chưa phù hợp quy hoạch, kế hoạch chuyển đổi phải tổ chức lập hồ sơ điều chỉnh quy hoạch, kế hoạch cho phù hợp, hướng dẫn các xã, phường, thị trấn và hộ nông dân thực hiện các bước như trường hợp trên.

+ Những diện tích tự chuyển đổi nhỏ lẻ, manh mún, không tập trung, hiệu quả thấp không phù hợp quy hoạch, kế hoạch chuyển đổi, nhất là các trường hợp vi phạm xây dựng trên đất chuyển đổi, phải cương quyết dỡ bỏ công trình đã xây dựng và yêu cầu các hộ dân khôi phục lại đất theo hiện trạng ban đầu.

- Phân bổ kế hoạch chuyển đổi được giao đến từng địa phương, từng cánh đồng, gắn trách nhiệm cụ thể cho các tập thể, cá nhân liên quan. Chỉ đạo UBND các xã, phường, thị trấn công bố công khai, minh bạch kế hoạch chuyển đổi để nông dân biết, thực hiện theo quy định.

- Tăng cường hướng dẫn, kiểm tra, giám sát việc thực hiện tại các địa phương, nếu phát hiện chuyển đổi sai quy định phải chỉ đạo dừng ngay và xử lý vi phạm theo quy định; tuyệt đối không để chuyển đổi tự phát, ngoài kế hoạch nhất là vi phạm xây dựng trên đất chuyển đổi. Tăng cường công tác thông tin, tuyên truyền, tập huấn, hướng dẫn tới người dân về chủ trương của nhà nước, các thủ tục khi thực hiện chuyển đổi, kỹ thuật thâm canh...

- Ban hành các chính sách hỗ trợ khuyến khích hộ sản xuất, hợp tác xã, tổ hợp tác, doanh nghiệp tham gia chuyển đổi cơ cấu cây trồng trên đất trồng lúa.

- Tổ chức các hoạt động kết nối, xúc tiến thương mại, mời gọi Doanh nghiệp tham gia liên kết sản xuất, bao tiêu sản phẩm nông sản cho nông dân.

V. CHẾ ĐỘ BÁO CÁO

Sở Nông nghiệp và PTNT, Ủy ban nhân dân cấp huyện, Ủy ban nhân dân cấp xã tuân thủ chế độ báo cáo quy định tại Khoản 7, 9 và 10, Điều 1, Nghị định số 62/2019/NĐ-CP ngày 11/7/2019 của Chính phủ. Cụ thể:

- UBND cấp xã tổng hợp kết quả chuyển đổi, báo cáo UBND huyện trước ngày 30 tháng 11 năm 2022.

- UBND cấp huyện tổng hợp báo cáo kết quả chuyển đổi, báo cáo UBND tỉnh qua Sở Nông nghiệp và PTNT trước ngày 15 tháng 12 năm 2022.

- Sở Nông nghiệp và PTNT tổng hợp báo cáo kết quả chuyển đổi của tỉnh, báo cáo UBND tỉnh, Bộ Nông nghiệp và PTNT trước ngày 31 tháng 12 năm 2022.

Trong quá trình triển khai thực hiện nếu có vướng mắc, các Sở, ngành, UBND các huyện, thành phố phản ánh về UBND tỉnh (qua Sở Nông nghiệp và PTNT) để điều chỉnh, bổ sung cho phù hợp./.

Nơi nhận:

- Đ/c Chủ tịch UBND tỉnh; (đề b/c)
- Các Sở: NNPTNT, TNMT;
- Cục Thống kê tỉnh;
- UBND các huyện, thành phố;
- Báo ND, Đài PTTH tỉnh;
- CPVP UBND tỉnh;
- Lưu: VP1, VP3.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Trần Anh Dũng